

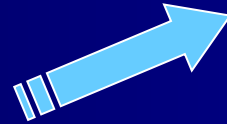
Pojišťovnictví

**Pojišťovnické & pojistné
právo**

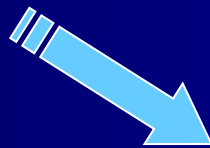
Dana Šramková

Pojištění

Kategorie

ekonomická

právní

Pojištění jako ekonomická kategorie

ekonomická (peněžní) povaha pojištění

→ pojištění jako efektivní způsob tvorby a rozdělování peněžních rezerv k úhradě potřeb, jež vznikají z nahodilých událostí

Význam pojištění

- ➔ ovlivňuje výkon tržní ekonomiky
- ➔ stabilizuje ekonomickou úroveň všech činností podnikatelské sféry, občanů a státu
- ➔ vytváří nové pracovní příležitosti

Pojištění a jeho regulace

- Soukromé
 - pojistné právo, pojistná smlouva
- Veřejné
 - sociální pojištění
 - dohled v pojišťovnictví

Právo sociálního zabezpečení

Samostatná kategorie:

zvl. právní úprava, předmět samostatné pedagogické disciplíny

1. **Sociální pojištění** (viz dále)
2. **Státní sociální podpora** (pro pomoc rodinám s dětmi, určeno FO s trv. pobytem v ČR)
3. **Sociální pomoc** (pro sociálně potřebné osoby, s trv. pobytem v ČR)

Sociální pojištění

- **Zdravotní pojištění:** úhrada za poskytování zdrav. péče (pro FO s trvalým pobytem v ČR)
- **Nemocenské pojištění:** náhrada ztráty příjmu při krátkodob. soc. události (pro ekon. aktivní osoby)
- **Důchodové pojištění:** náhrada ztráty příjmu (pro osoby, které nemohou být ekon. aktivní trvale či dlouhodobě)
- Zvl. kategorie: **úrazové pojištění:** náhrada příjmu při prac. úrazu či nemoci z povolání (pro zaměstnance)

Pojistné vztahy

Klasifikace pojištění

- 1. Podle formy vzniku pojištění**
- 2. Podle pojistných odvětví**
 - Dle způsobu tvorby rezerv
 - Dle předmětu pojištění
 - Dle účelu pojištění
- 3. Podle délky jeho trvání
(dle pojistné doby)**

ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

Rozlišujeme 3 typy pojištění podle formy vzniku:

- **Dobrovolné smluvní pojištění**
- **Povinné smluvní pojištění**
- **Zákonné pojištění**

ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

■ Dobrovolné smluvní pojištění

- princip smluvní svobody => pojistná smlouva
- např. životní pojištění, úrazové pojištění, pojištění majetku...
- viz **od 1.1.2014 § 2758 a n. NOZ** (dříve zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ještě dříve OZ)

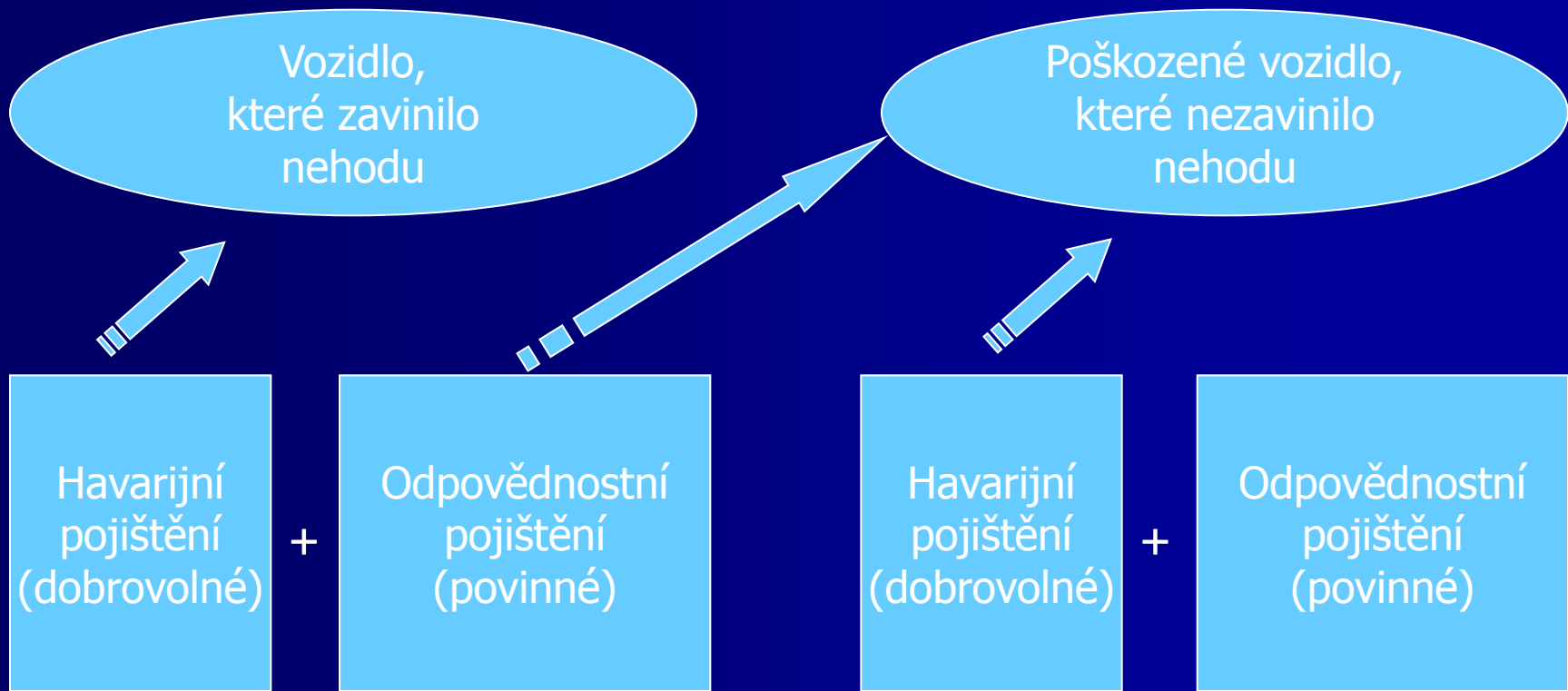
ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

■ Povinné smluvní pojištění

- zákonná povinnost uzavřít pojistnou smlouvu (stanoví zvláštní předpisy)
- pojištění zaměřené na odpovědnost za škodu, nutné pro určité činnosti
- např. provoz vozidel, činnost advokátů, pojišťovacích zprostředkovatelů, exekutorů apod., provoz civilní letecké dopravy, ...

ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

- Vztah dobrovolného a povinného smluvního pojištění vozidla

ad 1: Klasifikace podle formy vzniku

■ **Zákonné pojištění**

- tzv. pojištění zákonné, bez uzavření pojistné smlouvy

- např. úrazové pojištění zaměstnanců pro případ poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání

ad 2: Klasifikace pojištění podle pojistných odvětví

- Dle způsobu tvorby rezerv
 - **Rizikové (neživotní) pojištění:**
pojistitel neví, zda pojistná událost vznikne, zda a v jaké výši bude poskytovat pojistné plnění (např. pojištění majetku, odpovědnosti za škodu)
 - **Rezervotvorné (životní) pojištění:**
vytváří se rezerva na pojistnou událost, která v budoucnosti jednoznačně nastane (např. životní pojištění)

ad 2: Klasifikace pojištění podle pojistných odvětví

- Dle předmětu pojištění - tradičně
 - **Pojištění majetku**
např. pojištění staveb, domácnosti, cestovní, živelní, motorových vozidel, ...
 - **Pojištění odpovědnosti za škodu**
např. pojištění za škodu způsobenou při výkonu povolání, provozem motorového vozidla, ...
 - **Pojištění osob**
např. pojištění pro případ smrti, životní, úrazové

ad 2: Klasifikace pojištění podle pojistných odvětví

- Dle účelu pojištění

- **Pojištění škodové**

- účelem je náhrada škody vzniklé v důsledku pojistné události

- **Pojištění obnosové**

- účelem je získání obnosu (dohodnuté finanční částky) v důsledku pojistné události ve výši, která je nezávislá na vzniku nebo rozsahu škody

ad 3: Klasifikace pojištění podle délky trvání

■ Krátkodobé pojištění

- pojištění sjednané na dobu kratší než jeden rok (tzv. področní pojištění)

■ Dlouhodobé pojištění

- pojištění sjednané na dobu delší než jeden rok (řadí se sem též pojištění sjednaná na dobu jednoho roku a pojištění sjednaná na dobu neurčitou)

Praktické dopady členění: forma smlouvy (u dlouhodobého nutná písemná forma – viz § 2758/2 NOZ, dříve § 7 ZoPS)